

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

407

Vragen van de leden **Haverkamp** en **Ferrier** (beiden CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het geweld in Zuid-Soedan*. (Ingezonden 25 september 2009)

1 Kent u het bericht «Soedan: 100 doden bij tribaal geweld»?¹ Wat is uw analyse van de gebeurtenissen en deelt u de groeiende vrees voor het uiteenvallen van het Comprehensive Peace Agreement (CPA) en het ontstaan van een nieuwe burgeroorlog?

2 Kunt u verklaren waarom noch de VN-missie in Soedan (UNMIS), die 16.000 mensen ter plaatse heeft, noch de regering in Zuid-Soedan, in staat is om dergelijke gewelduitbraken te voorkomen en burgers te beschermen?

3 Wat kunnen Nederland en de Europese Unie doen om te zorgen dat UNMIS, dat moet toezien op de naleving van het vredesakkoord tussen Noord- en Zuid-Soedan, beter in staat wordt gesteld om duurzame veiligheid en stabiliteit te creëren?

4 Wat gebeurt er op dit moment om de arrestatie van de leider van de Lord's Resistance Army (LRA) Kony te bewerkstelligen en welke andere maatregelen worden getroffen om de burgers in Zuid-Soedan te

beschermen tegen het geweld van de LRA?

5 Heeft u kennisgenomen van het CPA Alert rapport van IKV Pax Christi?² Deelt u hun opvatting dat het plaatsvinden van een vrij en eerlijk referendum over de toekomstige status van Zuid-Soedan de belangrijkste beleidsprioriteit moet zijn van de internationale gemeenschap vis-a-vis Soedan, of is dit door de actuele ontwikkelingen minder opportuun?

¹ NRC Handelsblad, 22 september 2009.

² CPA Alert; The State of Sudan's Comprehensive Peace Agreement, Alert No.1, September 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 20 oktober 2009)

1 Ja, ik ken het bericht. Het afgelopen jaar zijn op diverse plekken in Zuid-Soedan gevechten uitgebroken, waarbij een zorgelijk hoog aantal slachtoffers is gevallen. Gevechten tussen bevolkingsgroepen die doorgaans op kleinere schaal plaatsvinden, hebben de afgelopen maanden extreme vormen aangenomen. Verschillende beschuldigingen over de oorzaak hiervan zijn geuit, maar deze kunnen niet worden gestaafd. De intensivering van het geweld tussen verschillende groepen in Zuid-Soedan zorgt voor destabilisatie

en is zorgwekkend. Ik deel de grote zorg over het ontstaan van een nieuwe conflictsituatie. In dit kader oefenen wij in internationaal verband druk uit op zowel Noord- als Zuid-Soedan om de implementatie van het CPA voort te zetten en verdere destabilisatie te voorkomen.

2 en 3

De regering in Zuid-Soedan is eerstverantwoordelijk voor de veiligheid van de bevolking in Zuid-Soedan. Dat neemt niet weg dat de VN zich op verschillende manieren inzet om een escalatie van geweld tussen groepen in Zuid-Soedan tegen te gaan en de bevolking te beschermen. UNMIS heeft extra troepen ingezet in de provincie Jonglei, het gebied waar de meeste slachtoffers zijn gevallen, en heeft het aantal patrouilles verhoogd. Ook faciliteert UNMIS de zogenaamde vredesconferenties tussen lokale leiders, bedoeld om gewelddadige confrontaties te voorkomen. Via het ontwikkelingsprogramma van de VN draagt Nederland bij aan stabilisatieactiviteiten in Jonglei. De regering van Zuid-Soedan heeft, mede naar aanleiding van dringende oproepen van de VN en de internationale gemeenschap, eveneens extra maatregelen genomen om de burgers te beschermen. Zo heeft de regering de aanwezigheid van het leger versterkt. Echter, de opbouw van de politie en hervorming van het leger in Zuid-Soedan vergt tijd. Verschillende internationale partners zetten zich

hier actief voor in. Steun wordt onder andere verleend door de inzet van VN politie functionarissen (UNPOLs) en via programma's van het Verenigd Koninkrijk en het Multi Donor Trust Fund.

Een complicerende factor is dat het geweld plaatsvindt in de meest ontoegankelijke gebieden van Zuid-Soedan. Dat neemt niet weg dat alles moet worden gedaan om conflict te voorkomen en de burgerbevolking te beschermen. Nederland spreekt de regering van Zuid-Soedan hierop aan. Ook blijven wij, in nauwe samenspraak met EU-partners, bij UNMIS aandringen op een daadkrachtiger rol teneinde de bevolking in Zuid-Soedan te beschermen.

4

Nederland is in gesprek met de betrokken regeringen en partijen, zowel over de mogelijkheden om een oplossing voor de LRA-problematiek te bewerkstelligen als om continue aandacht te blijven vragen voor de bescherming van de burgerbevolking in Zuid-Soedan, de Democratische Republiek Congo en de Centraal-Afrikaanse Republiek. Het leger van Zuid-Soedan heeft extra troepen naar Soedanese gebieden gestuurd die zijn getroffen door de LRA. De VN verleent humanitaire assistentie aan de bevolking.

5

Ja, ik ken het rapport. Implementatie van de resterende onderdelen van het CPA is cruciaal. Het houden van vrije en eerlijke verkiezingen en van een geloofwaardig referendum zijn belangrijke onderdelen hiervan. Nederland heeft daarom expliciete aandacht gevraagd voor gezamenlijk optreden in deze tijdens de AVVN in New York. Nederland pleit onder andere voor verkiezingsmonitoring.